

گزارشی از همایش ابودرقفقاز

آزادسازی قره‌باغ و بازگرداندن این منطقه به آغوش اسلام
تکلیف فرزندان معنوی حاج علی اکرام است

تنظیم

سغند علی جهانی

روز دوشنبه (۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۰) طی همایشی با عنوان ابودر قفقاز از شخصیت و خدمات مرحوم حاج‌علی اکرام‌علی‌اف، رهبر فقید اسلام‌گرایان جمهوری آذربایجان، در تبریز تقدیر شد. این برنامه به همت موسسه فرهنگی و مطالعات بین‌المللی آران، دفتر مطالعات جبهه‌ی فرهنگی انقلاب اسلامی آذربایجان شرقی، جهاد دانشگاهی استان و مرکز آذربایجان‌شناسی دانشگاه تبریز از ساعت ۱۷ الی ۱۹،۳۰ در مجتمع فرهنگی هنری ۲۹ بهمن تبریز برگزار گردید. همایش بزرگداشت مرحوم حاج‌علی اکرام‌علی‌اف، رهبر فقید اسلام‌گرایان جمهوری آذربایجان در حالی برگزار شد که حضور فرزند حاج‌علی اکرام در محل همایش، حال و هوای ویژه‌ای به برنامه داد. صحبت‌های حجت‌الاسلام مجتبی نظری، از صاحب‌نظران مسائل فرهنگی، در موضوع «صدور انقلاب»، گویای تأثیرات عمیق انقلاب اسلامی در اقصی نقاط دنیا بود. نظری، توانمندی انقلاب اسلامی را نه در قدرت لجستیکی و لشکرکشی بلکه در بارور کردن ایمان مردم در سراسر دنیا دانست و تأکید کرد که انقلاب اسلامی چون باورها سر و کار دارد، بنابراین مرز نمی‌شناسد. حاجی نوری، رئیس سابق حزب اسلام جمهوری آذربایجان و از نزدیکان حاج‌علی اکرام، سیری از مسیر زندگی و مبارزات حاج‌علی اکرام را تصویر کرد تا نشان دهد که حتی در قلب الحد

مارکسیستی هم می‌شود خدا را باور کرد و پای این باور ایستاد. او از روزهای سخت مردم مسلمان جمهوری آذربایجان در دوره‌ی حاکمیت تزارها و سپس کمونیست‌ها گفت و از رنج‌ها و مرارت‌هایی که در راه حفظ مسلمانی تحمل کرده‌اند روایت کرد. حاجی نوری، از باور قلبی حاج‌علی‌اکرام به ولایت فقیه نیز سخن‌ها داشت. او گفت: هر گاه که در اثر محدودیت‌ها و آزار حاکمان، مستاصل می‌شدیم و کم می‌آوردیم، ایمان حاج‌علی‌اکرام بود که دل‌داری‌مان می‌داد. حاج‌علی با این جمله‌ها که «غصه نخورید؛ ما صاحب داریم؛ ما ولایت داریم؛ ما رهبر داریم» همه را به ادامه‌ی مبارزه تشویق می‌کرد. به باور حاجی نوری، بعد از حاج‌علی‌اکرام، جای خالی او همیشه احساس خواهد شد.

دکتر منصور حقیقت‌پور، برای علاقمندان مسائل قفقاز، نامی شناخته شده است. او که در مقطعی تا سال ۸۹ استاندار اردبیل بود، مطالعات دامنه‌داری را در موضوع قفقاز و بویژه جمهوری آذربایجان انجام داده است. او تأکید داشت که برای بررسی شخصیت و خدمات حاج‌علی‌اکرام، باید شرایط و موقعیتی که او و همراهانش در آن زیست کرده‌اند مورد توجه قرار داد. به گفته‌ی حقیقت‌پور، ارزش کار حاج‌علی‌اکرام زمانی روشن می‌شود که بدانیم روس‌ها از دو سو، مسلمانان قفقاز را تحت فشار قرار داده‌اند. اولاً حکومت کمونیستی شوروی در پی ریشه‌کنی اسلام و تشیع بود و از سوی دیگری، فرهنگ ایرانی مردمان قفقاز را هدف گرفته بود. و در این میان، حاج‌علی‌اکرام، جریانی را هدایت می‌کرد که در مقابل هیچ یک از این دو حمله، عقب‌نشینی نکرد. حقیقت‌پور، اشاره‌ای هم به موضوع قره‌باغ کرده و گفت: آزادسازی قره‌باغ، از آرزوهای حاج‌علی بود و همواره غصه‌ی این منطقه، آزارش می‌داد. به باور حقیقت‌پور، آزادسازی قره‌باغ و بازگرداندن این منطقه به آغوش اسلام، تکلیف فرزندان معنوی حاج‌علی‌اکرام است و در آینده حتماً تحقق خواهد پذیرفت. موج بیداری اسلامی، به قفقاز هم خواهد رسید و آینده‌ی این منطقه را فرزندان معنوی حاج‌علی‌اکرام رقم خواهند زد.

با این صحبت‌ها بود که نوبت به «حاج حسین» فرزند ارشد حاج‌علی‌اکرام رسید تا سخن بگوید. سخنانی که به چند دقیقه ختم شد اما مجلس را برای لحظاتی منقلب کرد؛ آنجا که حاج حسین از وصیت‌های آخرین لحظات حیات پدر گفت. پدر به پسر وصیت می‌کند که: «مبادا از خط ولایت فقیه منحرف بشوی؛ مبادا رهبر انقلاب را تنها بگذاری؛ تو باید فدایی رهبر باشی...». حاج حسین گفت که پدر، لحظات وداع زینب(س) با برادرش حسین(ع) را برای‌شان یادآوری کرد و در حالی که ذکر می‌گفت و نام مبارک معصومین(ع) را بر زبان جاری می‌کرد پرواز کرد...

شایان ذکر است، در این همایش فیلمی از زندگانی مرحوم حاج‌علی‌اکرام که توسط مهدی

نعلبندی تهیه و تدوین شده بود به نمایش درآمد که مورد توجه حاضرین قرار گرفت. همچنین در این برنامه سید مسعود نقیب از فعالان فرهنگی تبریز و مدیر مرکز اسناد و کتابخانه ملی شمالغرب کشور قطعه شعر زیبایی در خصوص هویت اسلامی شهر باکو و نیز مرحوم حاج علی اکرام قرائت کرد که در پایان این گزارش تقدیم می‌گردد:

باکی

ایستوسن تا اولاسان فخریله آزاده باکی
 وقتی دیر گل دها بیر شوریلله فریاده باکی
 قوی آدین دیل لره دوشسون گینه دنیاده باکی
 همت انت ملتون اولسون دها آماده باکی
 گورموسن حقی دانانلار هدفی دگدی داشا
 قویما مینلرجه مسلمان علمی اوردا آشا
 دشمنی ایندی تانی نقشه سینی ایتمه حاشا
 سال او وحشته گنچین گونلروی یاده باکی
 بیلوسن سنده یاشاردی علما قدرتیلن
 ملتون ال اله ویرمیشدی اوگون وحدتیلن
 چولادان گوزله دوشرسن قویو یا غفلتین
 سایما بو جمله لرین معنی سینی ساده باکی
 قویما پوزسونلا آدین قهرمان انسلاروی
 علی اکرام کیمی ایمانلی مسلمانلاروی
 علمالر، شهدالر، بیوک اصلانلاروی
 فخر ایدرسن اولارا عالم معناده باکی
 بارک الله بو مبارزلروون غیرتینه
 علی اکرام کیمی آزادلرون نیتینه
 احسن، احسن بیله غیرتلی لرون همتینه
 گدیلر عشقیله هر دوره ده فریاده باکی

مصره باخ، تونسه باخ، لیبی یه بیر ائيله نظر
 آچ بیرآز دفتر بحرینی ده گور وارنه خبر
 گل مبارز لروون تاریخینه ائيله گذر
 بیل چتین گونده بولار دوریتیشر داده باکی
 قویما مسجد لروون قاپلارینی باغلی یالار
 قویما نسوان لرون قلب لرین داغلی یالار
 قویما اونلار اوز حجابیندن اوتور آغلی یالار
 آییخ اول، آچ گوزوی، گل داها امداده باکی
 ایندی آزاده لرون عطری مشامه یتیشور
 ظالمون حيله سی دنیاده تمامه یتیشور
 ای «نقیب» حقی سئون یاخچی مراره یتیشور
 سئوله دور حقه کمک لبق ایله دیناده باکی
سید محمد مسعود نقیب

